

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 587/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att utreda de faktiska samhällsekonomiska konsekvenserna av aktiesparkontot

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 587/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Veronika Honkasalo /vänst:

Ämnar regeringen vidta åtgärder för att utreda de faktiska samhällsekonomiska konsekvenserna av ibruktagandet av aktiesparkontot?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Aktiesparkontot har funnits sedan 2020 och är således ett relativt nytt placeringsinstrument. Skatteförvaltningen har fått material om användningen från de två första åren 2020 och 2021. I följande tabell sammanställs dessa uppgifter. Det bör observeras att endast de konton som har haft transaktioner under kontots giltighetstid ingår i sammanställningen.

	2020		2021 preliminära uppgifter	
	Belopp, milj. €	Antal mottagare	Belopp, milj. €	Antal mottagare
Verkligt värde av sparmedlen på aktiesparkontona vid skatteårets utgång	1 052	94 800	1 998	167 700
Betalningar till aktiesparkontona under skatteåret	983	103 000	855	149 800
Sparmedel som lyfts från aktiesparkontona under skatteåret	94	28 100	164	48 400
Kapital som lyfts från aktiesparkontona under skatteåret	90	28 100	142	48 400
Avkastning från aktiesparkontona under skatteåret	4	11 900	21	25 800
Förlust från aktiesparkontona som avslutats under skatteåret	2	800	2	1 400

På basis av dessa uppgifter har cirka en miljon euro betalats i skatt för avkastning som lyfts från konton 2020 och cirka 6,5 miljoner euro 2021, om man antar att en kapitalinkomstskattesats på i genomsnitt 31 procent har tillämpats på avkastningen. Denna skatteintäkt är något större än vad som uppskattades i bakgrundsmaterialet i regeringens proposition RP 275/2018 rd för de två första åren.

På lång sikt består den skatteförmån som ett aktiesparkonto ger väsentligen av uppskjuten beskattning. Vid direkta aktieplaceringar betalas skatt på överlåtelsevinst vid byte av placeringsobjekt samt skatt på dividender när sådana erhålls. Avkastningen från placeringsverksamheten kan inom ett aktiesparkonto användas till fullt belopp för nya placeringar utan skattepåföljder. Först när medel lyfts från kontot betalas skatt på överlåtelsevinst för kontots avkastning. Jämfört med direkt aktieinnehav medför aktiesparkontot således en fördel för investeraren i form av uppskjuten beskattning. Omvänt medför förmånen av uppskjuten beskattning förlust av skatteintäkter för staten jämfört med direkta aktieplaceringar. Storleken på förmånen av uppskjuten beskattning är beroende av hur länge medlen är deponerade på kontot utan att de tas ut.

I regeringens proposition RP 275/2018 rd konstaterades att avgörande för reformens konsekvenser för skatteinkomsterna är det svårförutspådda beteendet hos spararna. Kalkylen över skatteintäkterna på lång sikt baserade sig på Skatteförvaltningens uppgifter om utdelningar från offentliga bolag och olika grova antaganden om insättningar på aktiesparkonton, delvis också på uppskattningar gjorda av arbetsgruppen som bedömt beskattningen av olika placeringsformer (2018). I regeringens proposition uppskattades att de förluster av skatteinkomster som aktiesparkontot orsakar år 2025 skulle uppgå till cirka 100 miljoner euro. I propositionen framfördes dessutom en risk för att en viss internationellrättslig utveckling utöver det redan nämnda årliga beloppet på 100 miljoner euro kan leda till en årlig förlust av källskatteintäkter på cirka 60 miljoner euro. Tillsvidare finns det dock inga tecken på att en sådan risk realiseras.

Eftersom beskattningsmaterial om användningen av aktiesparkontot endast har samlats in under de två första åren är det ännu inte möjligt att göra en noggrann bedömning av aktiesparkontots samhällsekonomiska konsekvenser. När regeringens proposition utarbetades uppskattades det att cirka 1,7 miljarder euro överförs till aktiesparkonton under de två första åren. På basis av beskattningsuppgifterna är det faktiska beloppet cirka 1,6 miljarder euro. Ibruktageandet av aktiesparkonton verkar tills vidare framskrida i stort sett enligt bedömningen i regeringens proposition.

Eftersom effekten av uppskjuten beskattning på ett avgörande sätt beror på spararnas beteende, kräver bedömningen av dess effekter detaljerat material från en lång tidsperiod. När materialet har samlats in under en tillräckligt lång tidsperiod kan det vara ändamålsenligt att göra en noggrannare utredning av kontots konsekvenser.

Helsingfors 2.12.2022

Finansminister Annika Saarikko